

Litterärt korsord julen 2024 av Per Starbäck

Du bestämmer förstås själv hur du löser. Jag hoppas detta leder till mycket bläddrande (på papper eller annat), men mindre webbsökande direkt efter citat.

Svaret på ett citat kan vara författaren, eller verket, eller den som talar, eller den eller det som beskrivs i citatet. Om citatet har en lucka (_____) är det förstås ordet i luckan som ska in.

Stavningen i texter och namn på verk har ibland moderniserats.

Detta korsord kan hämtas på starback.se/kors/jul2024/ – sprid gärna till andra intresserade! Det går också att fylla i korsordet där, och där publiceras facit tjugondag Knut. Skicka gärna en bild på löst korsord till mig innan dess!

Vågrätt

1 När hon fick syn på honom, drog hon ett hastigt, flämtande andetag och höll händerna för hjärtat, som om synen hade överväldigat henne.

Och vad hon såg var en ståtlig ung man med kort mörkt skägg och med mörka lockar, som skymtade under den plymförsedda hjälmen. På bröstet på den scharlakansröda klädnad han bar över sitt harness var ett lejon broderat i guld, en skarp och fascinerande kontrast mot rustningens stålgrå armar. När han närmade sig henne, började han le och den vita tandraden kom henne att flämta till ännu en gång.

Nästan otåligt men ändå med en lätt darrning på rösten sade hon:

– Jag har väntat på dig här ända sedan soluppgången! [...]

Hon kom fram till hans sida, han böjde sig ned och fattade henne om överarmarna, och lätt som om hon varit ett fjun, lyfte han upp henne framför sig på sadelknappen. Hon kved till ett ögonblick, när hans kraftiga händer slöt sig om hennes armar, men då hon väl satt framför honom, vände hon sig till hälften om och log upp mot honom. Han manade på hästen, som i rask skritt återupptog den avbrutna färden.

[...]

Utan att vända sig om frågade hon:

– Vad heter du? Och vem är du? (8)

5 Upptäckt av Marcellus och Barnardo (6)

9 Och detta fasansfulla medel ligger i händerna på vem som helst. Ta nu till exempel den här _____, det första prestot. Ska man verkligen få spela det prestot i en salong mitt bland uringade damer? Spela det och sedan klappa i händerna, äta glass och ägna sig åt det senaste skvallret. De här sakerna kan man bara spela under vissa viktiga och betydelsefulla omständigheter och när det finns behov av att begå vissa viktiga handlingar som passar till denna musik. Musiken spelas och sedan gör man det som musiken fått en att göra. (15)

11 Skall jag dig likna vid en _____?

Du är mer älsklig, mera vän och blid; (9)

13 Där föddes Epicharmos (3)

15 Författare till *Babbel över Nilen* (7)

18 Jag vet inte vilken av de tre kärlekarna som kom först. Men jag börjar med den som uppstod mellan min mor och far år 1965, och som tog slut innan jag var gammal nog att minnas något av den.

Jag har sett bilder och läst brev och hört dem berätta om tiden de var tillsammans, och hört andra berätta, men sanningen är att man inte kan veta så mycket om andra människors liv, i synnerhet inte om sina föräldrars, och i varje fall inte om föräldrarna har gjort en poäng av att förvandla sitt liv till historier som de sedan berättat med en gudabenådad förmåga att inte bry sig ett dugg om vad som är sant och vad som inte är det. (7)

19 Kan innehålla ISBN-13 (3)

20 Tvärs över ett rörigt stilleben av flaskor, glas, fruktskal och askkoppar värjer sig _____ genom tobaksröken mot flera par ögon. Öppet muntra eller spánt undersökande flyttar de sig mellan henne och korten. Potters ögon, hopknipna till streck i det trötta, åldrande ansiktet. Finnen Kaléns, små, sneda, beslöjade av vin. Den svenska fruns – hon som har gett sig i väg hemifrån och börjat måla och som Kalén för tillfället ledsagar omkring och kallar "lilla ängeln" – stela, ljusblå, runda av spänning. Sivert Ness ögon, påfallande klara och nyktra i det sneda norska ansiktet. Och högt över dem alla Eliels. Han har dykt upp igen. Han är klädd i nya byxor av räfflad sammet, sådana som arbetarna på gatan använder, vida i benen och smala längst ner, och det är något livligt över honom. En bit ut på golvet, på Marusjkas höga målarvall, avnjuter han utan förbehåll situationen medan han garderar sig genom att då och då mumla: Hm ... vilken buse ... verklig buse ... jag har lust att klå upp honom ...

En dansk, en glasögonprydd, tyst och tillfällig person, inte konstnär och alldeles ointressant, sitter lågt och lite utanför på en kullvält stol. Eliel har fiskat upp honom på ett kafé någonstans, har släpat honom med sig och introducerat honom i sällskapet med den viskande motiveringen: Jag ger mig tusan på att karln har pengar, bor i Neuilly, vetja. En skiss ska han åtminstone få köpa. Man ska väl lura bönder när man kan. (7)

21 Fattig på pengar, men rik på kärlek (7)

23 Romaner av Amanda Kerfstedt och Peter Dickinson (3)

- 24 Har Lear (9)
- 28 Där ses blomman blänka (15)
- 30 *Den femte dagen i November, 1718, från vår utgångs-punkt räknat så nära nio kalendermånader som någon äkta make rimligen kunnat vänta sig, – framföddes jag, välborne Tristram _____, till denna vår gemena och olycksdiga värld. – Jag önskar mig hellre hava blivit född på Månen, eller på någon av Planeterna (utom Jupiter eller Saturnus, eftersom jag aldrig kunnat tåla kallt väder), ty näppeligen kunde det ha gått mig värre på någon av dem (även om jag ej vill svara för Venus), än vad det gjort på denna vår nedriga, besmutsade planet, – (6)*
- 31 Det berättas att en sådan fallit på Ferlins fot – men bara från en spiselkrans (8)

Lodrätt

- 1 *Så fort han fått prästrocken på,
vi andra känna oss ynkligt små,
men prosten _____ växer,
för då är han prost från topp till tå
och det en hejdundrande prost ändå
i stort pastorat med annexer.
Jag glömmet väl aldrig i all min dar,
hur vördig han var (7)*
- 2 Tidning där Tony Parsons som skrivit *Mannen och pojken* har jobbat (3)
- 3 Var den fjärde Blå boken (5)
- 4 Var Ninni efter att ha blivit skrämmd ”på fel sätt” av en iskall och ironisk tant (5)
- 6 Rucio (4)
- 7 *När kroppens krematorium
förbränt din själ till aska
och snus och vin och opium
till föga fröjder för,
då tör du nöjsam, bror, och stum
mot evigheten traska
– det är en ren formalitet
för mången att han dör.

Så må du ta det ganska lugnt
fast dina fotsteg vackla
när döden spelar trött och tungt
sin gråa gammelvals.
Han står i livets medelpunkt
och blåser ut din fackla ...
Det är en ren formalitet,
– sen är det inget alls. (11)*
- 8 Far till Blixen (7)
- 10 Hemma för Ekelöf (7)
- 12 *Så Nala, ej mäktig mer att
kväva sitt hjärtas kval,
Satt tankfull engång i parken,
som gränsade till hans slott.
Då såg han en flock av svanar,
med vingar i silverglans,
I skogen irrande sorglöst.
Han fångade en av dem.
Men molnets granne talte
och sade till Nala så:
”Döda mig ej, o Konung,
och fröjd skall jag bringa dig!
Hos Damayanti skall jag
höja din ära så,*

*Att hennes tanke ej nånsin
söker en ann’ än dig.”
Åt svanen, som sådant talat,
Kung Nala dess frihet gav,
Och svärmen lyftade vingen;
det bar till Vidarbhaskas land.— (11)*

- 14 Går sönder i bok av Chinua Achebe (4)
- 16 Sådan grund lär all bildning stå på till slutet (4)
- 17 Där föddes Jacob Cats (7)
- 20 Kivi (7)
- 22 *jag ville vagg’na och vyss’na
och säga: tu lu, lilla _____! (7)*
- 25 *Obekvämt, konstigt, hårt, fruktansvärt svårt
man försöker glömma, fast det inte går
man försöker dölja hur man egentligen mår
finns det tröst kan man bara glömma
och stänga av känslorna å ej låta dom strömma
bara stänga av, finns det ingen stoppknapp
så man kan lämna allt bakom sig
utan att det hinner ikapp
klapp på ryggen e vad man behöver
mår bra igen när någon säger: det går över
lågan som brann var den sann?
brustet hjärta stora begär
längtar tillbaks till en trygg atmosfär
bin och blommor, blommor och bin
mierda caramba varför var du så fin
mierda caramba varför var du så fin? (5)*
- 26 En svensk stavning för en man som föddes 1632 i York och var hemifrån längre än planerat (5)
- 27 *”Jovisst, herr riddaren gör rätt i att adoptera en son, men var tusan har han fiskat upp den där figuren?”
Jag sneglade på dem och såg att Edmée skrattade bakom sin solfjäder; hon var road av pladdret, för den gamla ungmön ansågs vara slagfärdig och hade lov att säga sin mening. Det sårade mig mycket att se att min kusin gjorde sig lustig över mig.
”Han ser ut som en björn, en grävling, en varg, en glada, som vad som helst utom en människa!” fortfor Leblancskan. ”Vilka händer! Sådana ben! Och ändå är det ett intet, nu när han fått sig lite polityr, jämfört med hur han såg ut den dagen han kom hit med sin arbetsblus, sin bondska skjorta, sin bussarong och sina läderdamasker, det var något rysansvärt!”
”Tycker du?” sade Edmée. ”Jag för min del tyckte bättre om honom i hans skogshuggarmundering, den passade bättre till ansiktet och figuren.”
”Han såg ut som en bandit; fröken måtte inte ha sett närmare på honom.”
”Om jag har.”
Hennes tonfall när hon yttrade detta ”Om jag har” kom mig att genomfaras av en rysning, och jag vet inte varför mina läppar återupplevde avtrycket av den kyss som hon gett mig på Roche-Mauprat.
”Om han ändå vore koafferad!” återtog duennan. ”Men aldrig har han kunnat fås att samtycka till att låta pudra sig. Saint-Jean har förtalt mig hur han i samma ögonblick som Saint-Jean närmade sig hans huvud med pudervippan ursinnig for upp och sade: ’Nej, vad ni vill, men inte det där mjölet. Jag vill kunna röra på huvudet utan att hosta och nysa.’ Gud, vilken vilding!” (4)*
- 29 Gör Meursaults mor innan boken börjar (3)
- Lycka till!
(Hoppsan! Jag missade visst något i år.)